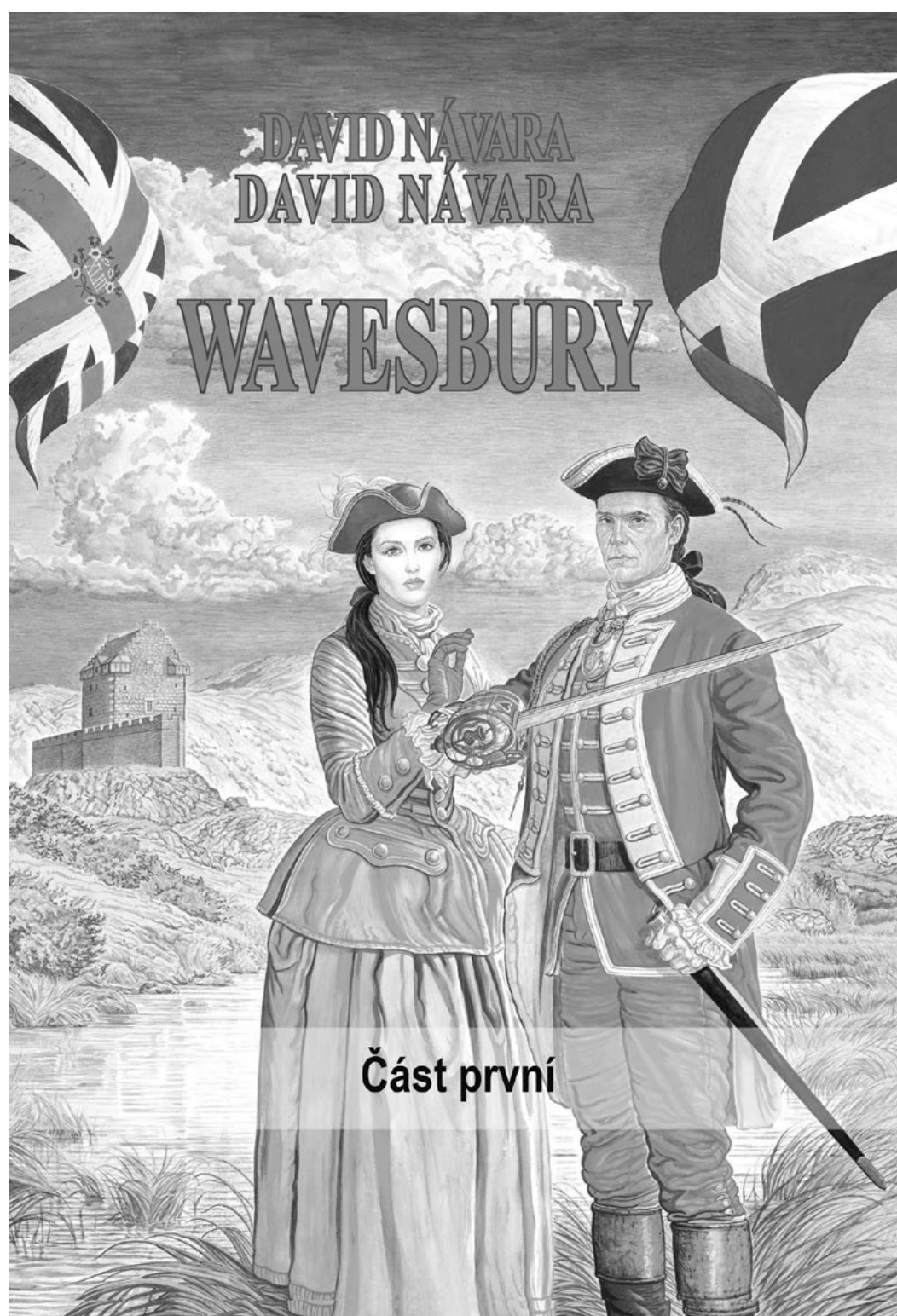




Předmluva

Britská armáda v osmnáctém století a potažmo její vojáci v ikonických červených uniformách jsou ve vážné i méně vážné tvorbě – ať už filmové, nebo knižní – vesměs líčení jako ztělesněné zlo. Jako ozbrojená moc bez vlastního svědomí utlačují své čestné nepřátele bojující za svobodu, území nebo prostě jen za vyšší dobro. Dokonce i zloději a piráti mohou být kladnými hrdiny, stačí, když čepel jejich meče probodne červenou uniformu. Někde na začátku příběhu bývá čtenář či divák upozorněn, že britská armáda je ta nejlepší na světě, aby byla zdůrazněna statečnost protagonisty. Na konci příběhu je bezejmenný amatérský dav v červených kabátech do jednoho mrtvý nebo alespoň zahnaný na bezhlavý útěk. Hrdina triumfuje nebo možná heroicky umírá obklopen mrtvolami poražených nepřátel. Neodvážil bych se tvrdit, že to tak nebylo nikdy, ale seri- ózní historické prameny rozhodně neukazují, že zpravidla. Částečně i proto jsem se rozhodl stvořit svého hrdinu těmto pověstem navzdory. Lord David, hrabě z Wavesbury, tak zůstává věrný králi i vlasti, a přesto se snaží chovat čestně a slušně. Pravda, do jisté míry mu to ulehčuje jeho původ a majetek. U jeho zrodu stála i má jistá únava z hlavních hrdinů, které nám současná dobrodružná tvorba neustále předkládá, svým způsobem stesk po protagonistech ze „staré školy“. Proto jsem měl vcelku jasno – Wavesbury nebude rozervaný chudý teenager zmítaný emocemi a hledající si své místo ve světě. Bude to muž, který už něco prožil, má zkušenosti, prostředky a vcelku jasnou představu o tom, kam patří. Dnes bychom řekli profesionál. Také není žádný hrdina z lidu, rodem i vystupováním je to šlechtic a gentleman nestydící se za své postavení. K nepříteli na bitevním poli je nemilosrdný, ale mimo něj se snaží chovat podle svého nejlepšího svědomí. Tak se také seznamuje se svou životní láskou – o sedmnáct let mladší lady Elizabeth, dcerou poraženého skotského lorda a Wavesburyho někdejšího nepřítele.

Vedlejší hrdinové se vynořili už sami, nepřál jsem si jen skupinu bezejmenných tváří v červených kabátech. Prostí britští vojáci v té době mívali dost pochybnou minulost, tak vznikl seržant Allan McAutie, silák, který občas předstírá hlupáka a kdysi býval zlodějem dobytka, nebo desátník Kenneth Lindsay, ambiciózní bývalý kapsář, který sní o velké vojenské kariéře.

Samostatnou kapitolou je poručík John Ferrel, tedy vlastně Jane Ferrelová, dívka se záhadnou minulostí, která se ve vojenské uniformě vydává za muže. Přesto, že se to může zdát jen jako čirá fantazie, inspiroval jsem se skutečnými příběhy. Existují historické záznamy o ženách sloužících na zapřenou po dlouhou dobu ve vojsku nebo námořnictvu. Některé jen hledaly u vojska své příbuzné nebo milence, ale další, jako moje Jane, spíše dobrodružství a možnost řídit svůj osud. Alespoň dvě o tom dokonce po svém prozrazení napsaly knihy.

Historická poznámka

Jednostrannou bitvou u Cullodenu 16. dubna 1746 skončilo poslední z takzvaných jakobitských povstání, která se snažila dosadit zpět na britský trůn Stuartovskou dynastií svrženou během tzv. slavné revoluce roku 1688.

Povstání v letech 1745–1746, do jehož čela se postavil syn krále Jakuba princ Karel Stuart (31. 12. 1720 – 31. 1. 1788), bylo nejdelší, nejkrvavější a mělo zřejmě nejbliže k úspěchu. Po několika triumfech, jedním z nich bylo například vítězství 21. září u Prestonpans, došlo jakobitské vojsko 5. prosince 1745 až k městu Derby v anglickém regionu East Midlands. Zásobování i podpora však začaly váznout a padlo rozhodnutí ustoupit zpět za hranici. Invaze do Anglie i tak stačila vyvolat paniku nejen ve vládě, ale také mezi drobnou šlechtou a byla jednou z příčin drakonických opatření po porážce povstání.

Vládní vojsko pod velením vévody z Cumberlandu, syna krále Jiřího II., v počtu přes 8000 mužů dostihlo na jaře jakobity nedaleko Inverness. Počty povstalců během zimy prořídly díky dezercím a před bitvou čítaly asi 5000 mužů. Jakobité byli v menšině, měli horší dělostřelectvo a jen zanedbatelnou jízdu, proto někteří poradci princů Karlovi navrhovali rozpustit unavenou armádu a ustoupit. On, jistý si, že je boží vůlí, aby zvítězil, však dal nakonec na radu jiných. Když se nezdařil noční přepad, rozhodl se přijmout bitvu na otevřeném vřesovišti nedaleko vesnice Culloden.

Výsledkem byla drtivá porážka jakobitské armády. Princ Karlovi Stuartovi se v převleku za ženu po dobrodružném útěku – o kterém je píseň a při kterém se skotská dívka Flora MacDonald stala národní hrdinkou – podařilo uniknout zpět do Francie. Mnoho velitelů jeho vojska však takové štěstí nemělo.

Vítězové se po bitvě zachovali velmi krutě, o čemž svědčí i nepoměr mezi vládními mrtvými a zabitými jakobity (círka 50 proti asi 2000), ale co následovalo, bylo ještě horší. Britská vláda se rozhodla za každou cenu zabránit dalším povstáním. Letitý klanový systém i celá skotská kultura měly přestat existovat. Klanoví náčelníci byli zbaveni dosavadního práva vykonávat absolutní spravedlnost nad svými poddanými (je však také pravda, že loajální skotská šlechta byla za tuto změnu štědře kompenzována, například vévoda z Argyllu dostal 21 000 liber). Byla zakázána hra na dudy a nošení tartanu s výjimkou příslušníků vojska (a později šlechty). Bylo zakázáno vlastnictví zbraní. Ale hlavně stovky lidí, počínaje významnými vůdci povstání z řad šlechty, byly popraveny, tisíce Skotů vyhnány z domovů a jejich majetek zabaven. Mnoho jich hledalo exil za mořem, početné skotské komunity v Kanadě pocházejí právě z této doby. K uvolnění poměrů a zrušení většiny zákazů pak došlo až v 19. století.

Nikoho nemohlo překvapit, že život horalů, kteří zůstali na Vysočině a alespoň zčásti unikli represím, se změnil k horšímu. Už tak chudá země zchudla ještě víc, hlad a bída byly často neúnosné. Proto se stávalo, možná běžněji, než by si hrdí horalé byli ochotni připustit, že se nejeden z mužů nechal kvůli penězům zverbovat do britské armády a oblékl nenáviděný červený kabát. Bývalí jakobité tak paradoxně bok po boku s bývalými nepřáteli cestovali daleko za moře do Evropy nebo dokonce do vzdálené Ameriky, aby tam bojovali a umírali za krále Jiřího, kterého kdysi chtěli sami svrhnout.

Plukovník a rebelova dcera

12. 2. 1752

Přitáhl jsem si kabát blíže k tělu a vrazil klobouk hlouběji do čela. Ledový déšť promísený se sněhem mi i tak bolestivě bičoval obličej. Můj kůň také trpěl zimou a navíc čas od času klopýtl na namrzlé cestě. Cestoval jsem sám, protože jsem do usedlosti lorda MacDermotta chtěl dorazit co nejrychleji a nebylo po ruce dost koní, aby mě někdo z mého regimentu doprovodil.

Když znovu zahřmělo, usoudil jsem, že pokud svého koně nechci zabít, dnes již do cíle nedorazím. Byl jsem už dobrých 30 mil od Glasgowa, do Aberfoyle ještě kus cesty zbýval. Ujel jsem ještě asi půl míle, když mé oči přitáhla světla zájezdního hostince. Byla to velká, několikapatrová budova a její okna přívětivě svítla do večerního šera. Zavedl jsem koně do dvora, kde stály i dva kočáry a kupecký vůz. To, i hluk z hospody, napovídalo, že bude plno. Seskočil jsem z koně a málem zapadl do mrznoucího bláta. Nějaký kluk si mě všiml a vyrazil ke mně.

„Postarám se vám o koně, milosti,“ švitořil hned.

Hodil jsem mu dvoupenny.

„Pořádně ho vyhřebelcuj a ať má co žrát.“

„Vyrážíte ráno, milosti?“ ptal se.

„Možná,“ odpověděl jsem vyhýbavě.

Určitě jsem chtěl vyrazit ráno, ale nemusel to každý vědět. Tohle byl kraj Roba Roye a osamocený červenokabátník mohl někomu připadnout jako snadná cesta, jak přijít k penězům.

Vzal jsem sedlové brašny a vstoupil do lokálu. Byl opravdu plný, páchl laciným pivem a příliš mnoha lidmi, ale bylo tu také teplo a vonělo pečené maso. Osazenstvo tvořili hlavně cestující kupci s doprovodem a možná pár místních sedláků. Bylo tu hodně Angličanů, takže můj příchod nevzbudil velkou pozornost. Došel jsem k hostinskému, který stál stranou a dohlížel na provoz. Byl zavalitý, zamračený a levé ucho mu zřejmě utrhla kulka z muškety. Vsadil bych se, že kulka z anglické muškety.

„Zdravím vás. Chtěl bych si najmout pokoj na přespání a pak něco k jídlu,“ oslovil jsem ho.

Změřil si mě od hlavy k patě, zejména můj červený důstojnický kabát se žlutým vyložení.

„Máme plno, pane, je mi líto,“ dostalo se mi nepříliš překvapivé odpovědi, ve které nebyla ani stopa lítosti.

Vyndal jsem z kapsy zlatou libru. Hostinskému se zaleskly oči a bylo vidět, že svádí lítý vnitřní boj.

Pak zvítězil Skot podnikatel nad Skotem vlastencem a odpověděl: „Něco by se našlo. Mám prázdný pokoj pro čtyři, ale budete ho muset vzít celý.“

Podal jsem mu minci.

„Drobné si nechte. Převléknu se a pak bych něco pojedl.“

„Jak mám mylorda zapsat?“ zeptal se.

„Podplukovník... totiž plukovník lord Wavesbury,“ odvětil jsem.

Povyšující dekret byl dosud čerstvý a ještě jsem si na novou hodnost úplně nezvykl.



Žvýkal jsem tuhé hovězí s tmavým chlebem a přemýšlel o pohřbu, který mě za dva dny čeká.

Zpráva o Alastairově smrti mě šokovala.

Vzpomínal jsem na naše poslední setkání před dvěma měsíci. Mířil domů, protože rodina se potýkala se stále většími finančními těžkostmi. Snažil jsem se ho přesvědčit, aby vstoupil do mého 43. regimentu v hodnosti majora, ale odmítl. Byl příliš hrdý na to, aby se upsal do armády krále Jiřího. Přestože jsme spolu prožili tolik, že vystupoval jako můj neformální zástupce.

V přístavu v Plymouthu jsme se naposled napili a rozloučili se. Nevěděl jsem, že svého dřívějšího nepřítele a nyní nejlepšího přítele už nikdy neuvídím. Půjčil jsem mu pět set liber, které zdráhavě přijal, protože věděl, že mi je nikdy nevrátí, a nechal pozdravovat jeho rodiče a malou sestřičku.

Ted' jsem měl v kapse list, kde mě lord Duncan MacDermott informuje, že jeho jediný syn byl zabit při nějaké nesmyslné šarvátce o pár hubených kravek. Člověka, který se smál anglickým mušketám u Cullodenu, francouzským u Madrásu i oštěpům kanibalů v Západní Indii, ted' zavraždil nějaký vyhladovělý horal pro pár liber tuhého masa. Možná právě takových, jaké se tu marně snažím ukrojit.

Rozladěný hlas hostinského mě vyrušil od mých myšlenek i večere.

„Je mi líto, slečno, jsme plní až po střechu. Za těch pár drobných, co mi tu dáváte, vám můžu nabídnout stáj. Je tam teplo a sucho, víc pro vás nemohu udělat.“

Zvedl jsem se zájmem oči. Dívka, se kterou hostinský mluvil, stála zády ke mně, ale ani tak nešlo neocenit pěknou postavu a hlavně nádherné leskle černé vlasy, které vzdor módě měla svázané po mužském způsobu černou stuhou do ohonu, splývajícího do půli zad. Odhadoval jsem, že může mít tak o šest palců méně než já, to znamená, že s pěti stopami a šesti palci byla na ženu vysoká. Na sobě měla fialovou cestovní sukni a kabát téže barvy, jen o něco tmavší. Oboje bylo kvalitní a asi kdysi i drahé, ale nejlepší dny už měl její oděv za sebou. Jednoduchý třírohý klobouk, ze kterého kapala voda, držela v ruce, těžkou kabelu položila na podlahu.

Podle několika dalších lidí kolem jsem usuzoval, že před hostincem zastavil dostavník z Glasgowa. Starší pár se sluhou neměl s ubytováním problém, takže asi záleželo na penězích...

„Co můžu dělat, venku je vánice jako o soudném dni a já měla peníze jen na cestu do Aberfoyle. Copak můžu za to, že dostavník nedojel?“ odsekla hostinskému a vrazila mu hrst drobných mincí.

I přes nepříjemnou situaci zněl její hlas rozhodně a o nic neprosila. Mluvila spisovnou londýnskou angličtinou, přesto bych přísahal, že jsem zaslechl slabý skotský přízvuk. Vzala své objemné zavazadlo a vlekla ho směrem ven.

Když šla s hlavou skloněnou kolem mne, oslovil jsem ji: „Dobrý večer, slečno. Omlouvám se, že obtěžuji, ale nepoctila byste mne a nepovečerovala se mnou?“

Snažil jsem se, aby si nemyslela, že chci využít její situace, – čímž jsem si sám nebyl vůbec jistý. Zvláště když ke mně zvedla obličej. Mohlo jí být kolem šestnácti sedmnácti let a byla klasicky krásná. Její štíhlý obličej připomínal antické sochy, které jsem kdysi viděl v Římě. Měla bezchybnou světlou, skoro bílou pleť a hluboké zelené oči. Ty oči, kde já už je viděl? A postava zpředu vypadala stejně pěkně jako zezadu.

Bylo znát, že váhá. Na jednu stranu samozřejmě nechtěla využívat pohostinnosti staršího muže s bůhvíjakými úmysly, na druhou stranu bylo

vidět, že je po cestě hladová a její skromné finance spolklo mizerné ubytování.

„Ráda přijmu vaše pozvání na večeři, pane.“

Dala velký důraz na „večeři“, jako by chtěla jasně říct, abych nečekal nic jiného. Vstal jsem a nabídl jí židli.

„Dovolte, abych se představil...“

A tu mi konečně došlo, kde jsem ty oči viděl.

„... Elizabeth? Vy jste lady Elizabeth, dcera lorda MacDermotta? Malá Beth?“

Nejistě si mě prohlížela, jako by se nemohla rozhodnout, kam mne zařadit.

„My se známe, pane?“

„Omlouvám se, mylady,“ odpověděl jsem formálněji, když jsem se vzpamatoval z překvapení, „jsem hrabě David z Wavesbury. Býval jsem hostem vašeho otce, je to zhruba pět let. Po, ehm, povstání. Cestoval jsem poté s vaším bratrem.“

„Vzpomínám si, mylorde, s Alastairem jste mi nosili hračky,“ odpověděla pomalu, „a otec si pak v dopisech stěžoval, že jste odvedl bratra za dobrodružstvím.“

Jo, a taky ti platil školu, ty pískle, pomyslel jsem si, když jsem si vzpomněl na dluhy, které u mě rodina MacDermottů má. Když jsem ji viděl naposledy, bylo jí kolem dvanácti. Od té doby však rozkvetla v nádhernou mladou ženu. Mezitím přišel hostinský a začal sklízet ze stolu.

„Dáma si bude přát večeři,“ oznámil jsem mu.

Vrhl na mě pohled, jako bych byl ten největší vyvrhel, ale objednávku přijal.

„Upřímnou soustrast, mylady, nad ztrátou vašeho bratra,“ řekl jsem, když odešel.

„Děkuji,“ odpověděla, „jedete také na jeho pohřeb?“

„Ano,“ přisvědčil jsem, „Alastair byl můj dobrý přítel.“

Hostinský přinesl podobnou hovězí podrážku, jakou jsem před chvílí s obtížemi rozžvýkal. Ale Elizabeth se na ni hladově vrhla. Cesta z Londýna byla asi náročná.

„Mylady, zaslechl jsem o vašich potížích s ubytováním,“ nadhodil jsem, „a mám nahoře příliš velký pokoj. Rád vám přenechám jednu postel.“

Podezřívavě zvedla oči od masa.

„Samozřejmě ve vší počestnosti,“ dodal jsem rychle.

Opět bylo vidět, že váhá. Vtom někdo otevřel dveře a vítr dovnitř vmetl trochu sněhu. Déšť se už změnil v husté sněžení.

„Budu vám nesmírně vděčná, lorde Wavesbury,“ odpověděla nakonec.



Ležel jsem na posteli a přemýšlel, jak na mě dívka zapůsobila. Už dlouho se mi takhle žádná žena nelíbila. Dozvěděl jsem se také, že na bratrův pohřeb se vydala sama, proti vůli otce. A tedy prakticky bez peněz. Ve své mladické naivitě si spočítala náklady na cestu, ale už ne na drobná vydání během ní. I tak to byl obdivuhodný výkon vzhledem k času, který uplynul od Alastairovi smrti. Proti oknu jsem viděl její šaty přehozené přes židli. Když se převlékala na noc, gentlemansky jsem opustil místnost.

I když musím přiznat, že nerad.

Náhle pokradmu zarachotil v zámku klíč. Pootevřenými dveřmi se protáhla rozložitá postava, tipoval jsem to na hostinského. Chvilí jsem si říkal, že možná měl upřímný strach o čest dívky, která spala pod jeho střechou. Pak ale muž pokynul někomu venku. Vešel další, tentokrát hubený dlouhán. Hostinský pokýval hlavou a zase tiše zmizel. Druhý příchozí vytáhl z pouzdra u pasu dlouhý nůž a tiše, aby jediné prkno nezavržalo, se blížil k mé posteli. Sklonil se nade mnou a napřáhl ruku k bodu.

V tu chvíli jsem ho za ní chytil. Hekl překvapením, ale zakryl jsem mu druhou rukou pusou. Rychle zjistil, že jsem silnější a že mě nepřetlačí. Než ho napadlo použít i druhou ruku, uvolnil jsem trochu sevření. Jak vyrazil nožem vpřed, stočil jsem mu zápěstí a vrazil čepel do břicha. Vytréstil oči, ale nevykřikl, protože jsem mu stále dlaní ucpával ústa. Z nějakého důvodu, který jsem možná sám nechápal, jsem považoval za nesmírně důležité, abych nevzbudil Elizabeth. Vstal jsem a tlačil umírajícího lapku ven na chodbu.

Vedle našeho pokoje byly dveře, kterými se dalo dostat na venkovní schody. Hodil jsem si muže, který mezitím dodýchal, přes rameno a vyrazil s ním do vánice. Venku jsem ho položil vedle domu a rychle ho prohledal. Kromě nože měl u sebe jen pár drobných. Asi to byl nějaký místní lotr, kterému dal krčmář tip, že platím zlatem. Jeho tělo se rychle pokrývalo sněhem, bude chvíli trvat, než ho najdou. Komplikovat celou záležitost místními úřady se mi nechtělo.

Vrátil jsem se do pokoje a sundal zakrvácenou košili. Otřel jsem do ní i pár kapek krve na podlaze a vzal si ze sedlové brašny náhradní. To už asi zcela bezhlučné nebylo, protože Elizabeth se vzbudila a rozespale mě pozorovala.

„Omlouvám se, mylady,“ řekl jsem tiše, a když nic neříkala, opět jsem si lehl.



Ráno jsem sedlal koně, když jsem zaslechl hádku kočího dostavníku s jeho cestujícími.

„Říkám vám,“ zrovna vysvětloval jednomu z nich, „cesta je zapadaná. Do Aberfoyle se jet dneska nedá. Musíme počkat, až úplně přestane sněžit a až ji místní prohází.“

„A kdy to bude?“ zeptala se ho Elizabeth, které zrovna pomáhal naložit zavazadlo na vůz.

„Jó, to ví bůh, slečinko,“ odpověděl, „možná zejtra, možná pozejtří.“

„Ale já takhle dlouho nemohu čekat,“ vysvětlovala, „musím být dnes v Aberfoyle.“

Věděl jsem, že usedlost MacDermottů je nedaleko městečka a hlavně že Alastairův pohřeb je už zítra. Kočí pokrčil rameny a otočil se k ní zády.

„Lorde Wavesbury,“ obrátila se na mne, „vezměte mě s sebou. Věci můžu nechat poslat vozem, když už jsem za něj zaplatila, a váš kůň mě ani neucítí. Prosím, jinak propásnu bratrův pohřeb.“

„Budeme mi ctít, mylady,“ odpověděl jsem a měl radost.



Cesta ubíhala pomalu, protože stále hustě sněžilo. Ale kolem desáté dopolední jsme překročili řeku Forth a já věděl, že do Aberfoyle zbývají jen necelé tři míle. Bylo mi příjemné, jak se Elizabeth v sedle kvůli zimě ke mně tiskne.

Jenže můj vraník náhle divoce zaržal a padal k zemi. Rychle jsem vyprostil nohy z třmenů a seskočil. Elizabeth naštěstí stačila také rychle sesednout. Položil jsem koni ruku na krk, ale zvíře nedýchalo.

„Je mrtvý,“ řekl jsem překvapeně.

„Možná se mu zastavilo srdce z chladu,“ navrhla Elizabeth nešťastně. „Co budeme teď dělat?“

Odepjal jsem sedlové brašny a vzal z pouzder své pistole.

„Obávám se, že budeme muset dojít do Aberfoyle pěšky.“

Nemyslel jsem si, že mého koně skolil chlad nebo vyčerpání, ale nechtěl jsem ji zbytečně děsit.

„Jestli si dobře pamatuji,“ pokračoval jsem, „do vašeho domu se dá dojít zkratkou. Nemusíme až do města.“

„Ano,“ souhlasila neochotně, „ale v tomhle počasí bude obtížně průchodná. Mohlo by to být i nebezpečné.“

„Nebojte, mylady,“ odvětil jsem, „zvládneme to.“

Přehodil jsem si brašny přes rameno a nabídl jí ruku. Váhavě ji přijala a vyrazili jsme hlubokým sněhem. Sněžení naštěstí polevilo, ale hlubokým čerstvým prašanem se šlo obtížně. Zvláště Elizabeth v jejích kotníkových střevících.

„Tady je ta odbočka, mylady,“ ukázal jsem.

Cesta vedla do mírného kopce a byla znát jen proto, že vedla podél ohrady kolem prázdné pastviny.

„Nevím, jestli to zvládnu,“ oznámila upřímně, „nemyslíte, že by bylo bezpečnější dojít do Aberfoyle?“

„Přiznám se vám, mylady,“ odpověděl jsem neochotně, „že se obávám, že cesta do města nemusí být bezpečnější. Zaslechl jsem v hostinci cosi o lupičích.“

Byla to jen částečně pravda a Elizabeth to myslelo rychle.

„Myslíte, že vám otrávil koně, aby vás pak někde ve sněhu přepadli.“

„Přiznám se, že mne to napadlo,“ přisvědčil jsem.

„Možná máte pravdu,“ řekla, „lidé jsou v kraji prý v poslední době dost zoufalí a otec psal, že cesty nejsou tak bezpečné, jak bývaly. Tak tedy na cestu.“

Statečně vyrazila a takřka okamžitě zapadla po kolena do sněhu. Sykla, jak ji sníh zastudil přes punčochy. Rychle jsem ji došel.

„Pomohu vám, mylady,“ řekl jsem a podepřel ji.

Pomalu jsme se prodírali zasněženou stezkou.

„Prosím, lorde Wavesbury, neříkejte mi stále ‚mylady‘,“ přerušila po chvíli mlčení.

„A jak vám má říkat?“ zeptal jsem se.

„Co třeba Elizabeth?“ navrhla.

Usmál jsem se. „Dobrá,“ souhlasil jsem, „ale jediná, jestli mě budete oslovovat Davide.“

„To se nehodí,“ namítla. „Jste hrabě a já pouhá dcera chudého zemana.“

„Tak tedy Davie, jako mi říkal váš bratr,“ navrhl jsem žertem.

„Dobře, lorde Davide,“ povzdechla si.

„Ještě na tom zapracujeme,“ odpověděl jsem se smíchem.

„Podívejte, tamhle,“ přerušila náhle náš hovor a ukazoval přes zasněženou pastvinu směrem k Aberfoyle. Jak ustalo sněžení, u čáry lesa bylo vidět několik pohybujících se teček. Napadlo mne, že jestli nás opravdu někdo chtěl přepadnout, možná viděli z úkrytu, že jsme změnili směr, a teď nás pronásledovali. Napočítal jsem jich sedm.

„Musíme si pospíšet, Elizabeth,“ řekl jsem, „myslím, že jdou po nás.“

Udělala pár rychlejších kroků, ale hluboký mokrý sníh ji zpomaloval.

„Dejte mi ruku kolem krku,“ řekl jsem.

„Prosím?“ nechápala.

„Prostě to udělejte,“ trval jsem na svém.

Pak jsem ji vzal do náruče a vyrazil do kopce. Byla lehčí, než se zdálo, ale i tak jsem měl co dělat. Neohlížel jsem se, jen šetřil dech a zpola šel, zpola běžel k domu MacDermottů, který jsem v dálce spíš tušil, než viděl. Zapadal jsem občas do sněhu i nad kolena, naštěstí jsem však měl vysoké vojenské holínky, které se k takovému cestování celkem hodily. I tak to možná byla nejdelsí míle v mém životě, ale věděl jsem, že to musím zvládnout.

Bolelo mě celé tělo, když jsem pronášel Elizabeth brankou ozdobenou erbem s bodlákem. Vítal nás štěkot psů a i volání několika podomků, kteří se vyšli podívat, co se děje. Někteří byli ozbrojení. Otočil jsem se a viděl, že naši pronásledovatelé se otáčejí. Věděl jsem, že jsme v bezpečí.

~

„Děkuji, že jste pomohl mojí neposlušné dceři, mylord,“ řekl lord Duncan MacDermott, když jsme se trochu vzpamatovali z naší dobrodružné cesty.

Bylo na něm vidět, že je z příjezdu svého teď již jediného dítěte nadšen, ale je rozhodnut nedat to najevo.

„Já...,“ chtěla Elizabeth něco namítnout, ale přerušil ji.

„Ještě si promluvíme, mladá dámo, teď jdi pomoci matce. Rád bych si s hrabětem z Wavesbury popovídal o samotě.“

Elizabeth viděla, že nemá cenu se přít, a poslušně odešla. Zajímalo mě, o čem chce lord MacDermott mluvit, co jeho dcera nemohla slyšet. Se starým Skotem jsme měli vždy komplikovaný vztah. U Cullodenu jsem mu zachránil život stejně jako jeho synovi, ale stále jsem byl Angličan a nepřítel. Jeden z ďáblů v červeném, kteří v měsících po bitvě sužovali jeho zemi, i když já osobně se ničeho nedopustil. Alastair se přes tu propast přenesl, protože během našich cest i v záru bitev jsme se museli naučit jeden druhému věřit, ale jeho otec ne. Věděl, že peníze, které má ode mne, dostal kvůli Alastairovi. Možná se bál, že teď budu chtít dluh zaplatit.

Opravdu začal právě s tím:

„V poslední době se mi nedaří, ale přesto vám již brzy splatím část svého dluhu.“

„To není nutné,“ přerušil jsem ho, „ty peníze nijak nespěchají.“

„Nechte mě domluvit, prosím,“ řekl, „dohodl jsem se s lordem Hamishem Campbellem, že se jeho jediný syn ožení s mou dcerou. Byl to jeho nápad a požaduje jen minimální věno. Campbellům se teď dobře daří a chce investovat do mého podniku.“

Zjistil jsem, že mi ta informace vadí. Možná jsem opravdu k Elizabeth něco cítil. Namítl jsem to nejlogičtější.

„Lord Campbell byl u Cullodenu v oddílech vévody z Argyllu. Dokonce si ho matně pamatuji. Nevadí vám, že stál proti vám a proti mladému pretendentovi?“

„Proto má peníze a já ne,“ odvětil lord MacDermott.

„Jestli jde jen o peníze,“ odpověděl jsem, „nespěchám s jejich splácením.“

„Má čest mě zavazuje splácet mé dluhy,“ řekl tvrdě, „zvláště dluhy nepříteli.“

„A proto chcete prodat svoji dceru?“

To jsem říkat neměl a věděl jsem to hned, jak jsem to vypustil z úst.

„Můj syn vás považoval za přítele,“ řekl ledově, „proto vám nebudu bránit v účasti na jeho pohřbu. Ale neplet’te se do záležitostí naší rodiny. A po pohřbu opustíte můj dům.“

Dvakrát jsem se nadechl, abych se uklidnil. Napadlo mě, že bych ho mohl zničit. Všechny dluhy, víc než pět tisíc liber, byly po splatnosti. Mohl jsem mu zabavit dům, farmu, vyhnat ho i s celou rodinou.

Ale pak jsem dokázal naštěstí klidně říct: „Jak si přejete, lorde MacDermotte.“

~

Převaloval jsem na tvrdé postel a ani přes namáhavý den jsem nemohl usnout. Zpráva o Elizabethině chystané svatbě se mě dotkla víc, než jsem byl ochoten si připustit. Uvědomil jsem si, že si mladého Campbella, Iana, od Cullodenu pamatuji. Ne pro jeho činy v bitvě, protože skotští loajalisté se do ní přímo nezapojili. Ale proto, že stál v čele oddílu vedle svého otce, a když anglická děla začala trhat jakobity na kusy, pozvracel si boty. Tehdy v šestačtyřicátém to byl uhrovitý výrostek, teď mu muselo být něco málo přes dvacet.

Ozvalo se tiché zaklepání na dveře. Vstal jsem, přiblížil se a odemkl – po událostech minulé noci jsem se v cizím domě raději zamykal. Za dveřmi stála Elizabeth a nervózně se rozhlížela.

„Prosím, pusťte mě dovnitř, Davide,“ naléhala.

Pokynul jsem jí a zavřel za ní.

„Co pro vás mohu udělat?“ zeptal jsem se. „Kdyby vás tu chytil váš otec, tak mě zastřelí.“

Sedla si ztěžka na židli. Všiml jsem si, že je stále nebo možná znovu oblečena ve své cestovní šaty, přesto, že hodiny ukazovaly pár minut do půlnoci.

„Otec mi sdělil, že mě zaslíbil Ianovi Campbellovi,“ řekla pomalu. „Víte o tom?“

„Ano,“ přitakal jsem, „řekl mi to. Asi dříve než vám.“

Elizabeth si povzddechla. Zdálo se, že sbírá k něčemu odvalu.

„Prosím, lorde Davide, vezměte mě s sebou do Anglie. Iana Campbella si pamatuji jako hrubého hlupáka, nemyslím, že se změnil. Nechci se za něj provdat. V Anglii se nějak užívám a otec vám nebude moct nic udělat. Máte ho v hrsti a on to ví.“

Sedl jsem si k ní.

„To chcete jet hned teď? V noci?“ usmál jsem se.

„Nebo zítra,“ odpověděla, „až uložíme bratra. Ale Campbellové přijedou na pohřeb a bude to složitější.“

Vzal jsem ji za ruce, podíval se jí zblízka do očí a řekl jsem: „Dávám vám čestné slovo hraběte z Wavesbury, že pokud nebudete chtít, žádného Campbella si nevezmete.“

„Nechci,“ špitla.

A vtom se naše rty setkaly. Nebránila se mému polibku, naopak mi ho vášnivě oplátila.



Vzbudil jsem se velmi brzy, bylo něco po páté hodině. Seděli jsme s Elizabeth ještě dlouho a pak mi usnula v náručí. Dál než na polibky ale nedošlo. Jemně jsem ji vzbudil.

„Vrať se do svého pokoje,“ řekl jsem jí. „Po pohřbu odjedeme. Až budeme za hranicí, tvůj otec bude těžko moct co namítat.“

„Vydědí mě,“ poznamenala, ale nezdálo se, že by ji to nějak trápilo.

„Pochybují,“ odpověděl jsem, „jsi jeho jediné dítě a pořád mi dluží dost peněz. Vráťmu úpis, až...“

„Až?“ zeptala se a oči jí zářily.

Říkal jsem si, že jedním jak zamilovaný výrostek, ale prostě jsem nemohl jinak.

Klekl jsem na koleno a vyslovil jsem to, o čem už jsem druhý den přemýšlel: „Elizabeth z MacDermottů, chceš se stát mojí ženou?“

Podal jsem jí zlatý rodinný prsten, který jsem našťastí měl v zavazadlech.

„Ano, Davide, chci,“ odpověděla a znovu mě políbila.



Odešla a já ji opatrně sledoval, abych se přesvědčil, že si nás nikdo nevšiml. Když za sebou zaklapla dveře pokoje a já se vracel, zaslechl jsem ze vstupní haly hlasy. Opatrně jsem se přiblížil, protože jeden patřil lordu MacDermottovi a zněl podrážděně, nebo možná trochu vystrašeně.

„Říkám vám, Campbelle, všechno půjde dobře. Moje dcera si nakonec zvykne. Jen jí neubližte.“

„A co ten Angličan?“ druhý hlas zněl mlaději, asi si nápadník přivstal.

„Zítra odjede a bude po problému,“ odpověděl lord MacDermott, „nemusíte ho zabíjet.“

„Hm, měl být už dávno mrtvý, má z pekla štěstí,“ řekl Campbell.

„Málem jste s ním zabil i Elizabeth,“ namítl MacDermott.

„Ani jsem nevěděl, že přijede,“ odpověděl Campbell, „a nic by se jí nestalo. Nanejvýš bych si pojistil její ochotu si mě vzít.“

Přemýšlel jsem, že bych ho prostě na místě zabil, ale pak jsem poslouchal dál.

„Nic se nemění, MacDermotte,“ pokračoval Campbell, „jen neočekávaný příjezd vaší dcery vše uspíší a to je dobře. Zítra ohlásíme naše zasnubení a do týdne bude svatba. Jinak víte, co se stane. Nechtějte nás rozzlobit.“

Lord MacDermott byl tedy vydírán. Mírně jsem si opravil obrázek o něm. Musel jsem zjistit, o co se jedná. Tiše jsem se odplížil.



Pohřeb začal v rodinném sídle. Kromě truchlící rodiny a lidí, kteří pro MacDermottovi pracovali, již účast nebyla nijak hojná. Jen pár příbuzných z okolí. Ale Campbellové přišli. Otec i syn s doprovodem šesti ozbrojených mužů, všichni v modrozeleném klanovém tartanu. Hamish Campbell se od Cullodenu moc nezměnil, stále to byl hrmotný muž menší postavy s hnědými šedivějícími vlasy a dlouhým plnovousem, možná jen trochu ztloustl za ta léta. Jeho syn se mu moc nepodobal. Byl vysoký a hubený a asi by se dal označit za pohledného, kdyžby se neustále opovržlivě neusmíval. To ho činilo na první pohled nesympatickým. I když možná jsem byl trochu zaujatý.

Potěšilo mě, že ráno dorazili seržant McAutie a voják Waldroup s mými zavazadly. McAutie původně pracoval pro rodinu MacDermottů, ale na rozdíl od Alastaira se nechal zlákat a vstoupil do třiačtyřicátého. Byl jsem rád, že nejsem jediný červenokabátník na pohřbu a že mám k ruce dva spolehlivé muže.

Dle skotských zvyků proběhla první část hostiny na počest zemřelého před procesím na hřbitov. Jak kázala tradice, hostina se skládala ze sedmi druhů jídla a pití a muži a ženy hodovali odděleně – muži ve stodole a ženy v domě. Osm žen, včetně Elizabeth, pak vyneslo Alastairovu rakev ven a osm mužů ji pomalu neslo na hřbitov. Netlačil jsem se, abych mohl nést rakev, protože nevypadalo, že by si to někdo přál. Tedy kromě nebožtíka, který se o tom kdysi zmínil, když jsme měli dost vypito.

Alastair byl pohřben do rodinné hrobky MacDermottů se všemi poctami, které mu náležely. Když spouštěli rakev, hrála dudácká kapela, přestože se to vlastně nesmělo. Elizabeth se držela matky a otce a její výraz skrýval černý závoj. Lady Margaret, Elizabethina matka, působila nemocným dojmem a bylo to vlastně poprvé, co jsem ji od příjezdu viděl. Asi ji synova smrt velmi zasáhla. Když Elizabeth házela na bratrovu rakev kyticí suchých květů, Ian Campbell se k ní přitočil a chtěl ji uchopit za paži. Ucukla, jako by se jí dotkla zmije. V duchu jsem slíbil Alastairovi i sobě, že tenhle slizký mladík ji nedostane. Kněz domluvil, opět zazněly dudy a hrobníkovy pomocníci zakryli Alastairův katafalk. Pak se pozůstalí vrátili do domu k druhé, již společné, části hostiny.

Rodina seděla v čele stolu, ale oba Campbellovi hned vedle nich, Ian po Elizabethině levici. Cítil jsem vztek a žárlivost, ale nebylo moc věcí, které bych mohl udělat. Potřeboval jsem si promluvit o samotě jak s Elizabeth, tak s jejím otcem, ale Campbellové se jich drželi jako